

Warszawa, dnia 18 października 2016 r.

Poz. 1714

**ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA SPRAWIEDLIWOŚCI**

z dnia 3 października 2016 r.

w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu

Na podstawie art. 29 ust. 2 ustawy z dnia 26 maja 1982 r. – Prawo o adwokaturze (Dz. U. z 2015 r. poz. 615, 1064, 1224, 1255 i 1311 oraz z 2016 r. poz. 1579) zarządza się, co następuje:

Rozdział 1

Przepisy ogólne

§ 1. Rozporządzenie określa szczegółowe zasady ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata ustanowionego z urzędu.

§ 2. Koszty nieopłaconej pomocy prawnej ponoszone przez Skarb Państwa obejmują:

- 1) opłatę ustaloną zgodnie z przepisami niniejszego rozporządzenia oraz
- 2) niezbędne i udokumentowane wydatki adwokata ustanowionego z urzędu.

§ 3. Wniosek o przyznanie kosztów nieopłaconej pomocy prawnej zawiera oświadczenie, że opłata nie została zapłacona w całości lub w części.

§ 4. 1. Opłatę ustala się w wysokości określonej w rozdziałach 2–4, przy czym nie może ona przekraczać wartości przedmiotu sprawy.

2. Ustalenie opłaty w wysokości wyższej niż określona w ust. 1, a nieprzekraczającej 150% opłat określonych w rozdziałach 2–4, następuje z uwzględnieniem:

- 1) nakładu pracy adwokata, w szczególności czasu poświęconego na przygotowanie się do prowadzenia sprawy, liczby stawiennictw w sądzie, w tym na rozprawach i posiedzeniach, czynności podjętych w sprawie, w tym czynności podjętych w celu polubownego rozwiązania sporu, również przed wniesieniem pozwu;
- 2) wartości przedmiotu sprawy;
- 3) wkładu adwokata w przyczynienie się do wyjaśnienia okoliczności faktycznych, jak również do wyjaśnienia i rozstrzygnięcia istotnych zagadnień prawnych budzących wątpliwości w orzecznictwie i doktrynie;
- 4) stopnia zawiłości sprawy, w szczególności trybu i czasu prowadzenia sprawy, obszerności zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, w szczególności dopuszczenia i przeprowadzenia dowodu z opinii biegłego lub biegłych sądowych, dowodu z zeznań świadków, dowodu z dokumentów o znacznym stopniu skomplikowania i obszerności.

3. Opłatę, o której mowa w ust. 1 i 2, podwyższa się o kwotę podatku od towarów i usług wyliczoną według stawki podatku obowiązującej dla tego rodzaju czynności na podstawie przepisów o podatku od towarów i usług.

4. W razie zmiany w toku postępowania wartości stanowiącej podstawę obliczenia opłaty bierze się pod uwagę wartość zmienioną, poczynając od następnej instancji.

§ 5. Wysokość opłat w sprawach nieokreślonych w rozporządzeniu ustala się, przyjmując za podstawę opłatę w sprawach najbardziej zbliżonego rodzaju.

§ 6. W sprawie cywilnej, w której kosztami procesu został obciążony przeciwnik procesowy strony korzystającej z pomocy udzielonej przez adwokata ustanowionego z urzędu, koszty, o których mowa w § 2, sąd przyznaje po wykazaniu bezskuteczności ich egzekucji.

§ 7. Za obronę kilku osób lub reprezentowanie kilku osób w postępowaniu karnym lub w postępowaniu o wykroczenia ustala się opłatę od każdej z tych osób.

Rozdział 2

Oplaty w sprawach cywilnych, ze stosunku pracy i ubezpieczeń społecznych

§ 8. Oplaty wynoszą przy wartości przedmiotu sprawy:

- 1) do 500 zł – 60 zł;
- 2) powyżej 500 zł do 1500 zł – 180 zł;
- 3) powyżej 1500 zł do 5000 zł – 600 zł;
- 4) powyżej 5000 zł do 10 000 zł – 1200 zł;
- 5) powyżej 10 000 zł do 50 000 zł – 2400 zł;
- 6) powyżej 50 000 zł do 200 000 zł – 3600 zł;
- 7) powyżej 200 000 zł do 2 000 000 zł – 7200 zł;
- 8) powyżej 2 000 000 zł do 5 000 000 zł – 10 000 zł;
- 9) powyżej 5 000 000 zł – 16 600 zł.

§ 9. 1. W sprawach rozpoznawanych w postępowaniu upominawczym, elektronicznym postępowaniu upominawczym, postępowaniu nakazowym oraz europejskim postępowaniu nakazowym oplaty wynoszą przy wartości przedmiotu sprawy:

- 1) do 500 zł – 60 zł;
- 2) powyżej 500 zł do 1500 zł – 180 zł;
- 3) powyżej 1500 zł do 5000 zł – 600 zł;
- 4) powyżej 5000 zł do 10 000 zł – 1200 zł;
- 5) powyżej 10 000 zł do 50 000 zł – 2400 zł;
- 6) powyżej 50 000 zł do 200 000 zł – 3600 zł;
- 7) powyżej 200 000 zł – 7200 zł.

2. W przypadku skutecznego wniesienia sprzeciwu lub zarzutów opłatę ustala się na zasadach ogólnych.

§ 10. 1. Oplaty wynoszą w sprawach z zakresu prawa rodzinnego i opiekuńczego o:

- 1) rozwód i unieważnienie małżeństwa – 360 zł;
- 2) stwierdzenie istnienia lub nieistnienia małżeństwa – 360 zł;
- 3) przysposobienie – 180 zł;
- 4) pozbawienie, ograniczenie, zawieszenie lub przywrócenie władzy rodzicielskiej oraz odebranie dziecka – 120 zł;
- 5) ustalenie ojcostwa, zaprzeczenie ojcostwa, ustalenie bezskuteczności uznania dziecka oraz rozwiązanie przysposobienia – 240 zł;
- 6) rozstrzygnięcie w istotnych sprawach rodziny lub co do zarządu majątkiem wspólnym – 240 zł;
- 7) ustanowienie rozdzielności majątkowej między małżonkami – 360 zł;
- 8) podział majątku wspólnego między małżonkami – opłatę obliczoną na podstawie § 8 od wartości udziału, a w przypadku zgodnego wniosku małżonków – 50% tej opłaty;
- 9) alimenty, nakazanie wypłacenia wynagrodzenia za pracę do rąk drugiego małżonka – 60 zł.

2. Opłaty, o których mowa w ust. 1 pkt 1, obejmują również wynagrodzenie od roszczeń majątkowych dochodzonych łącznie, z wyjątkiem roszczeń przewidzianych w art. 58 § 2 i 3 ustawy z dnia 25 lutego 1964 r. – Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz. U. z 2015 r. poz. 2082 oraz z 2016 r. poz. 406, 1177 i 1271), od których pobiera się także opłaty określone w ust. 1.

3. Opłaty określone w ust. 1 pkt 5 obejmują w sprawach o ustalenie ojcostwa również roszczenia majątkowe strony powodowej.

4. Opłaty, o których mowa w ust. 1 pkt 9, ustala się od wartości przedmiotu sprawy, jeżeli obowiązek zwrotu kosztów obciąża osobę zobowiązaną do alimentów lub małżonka, którego wynagrodzenie za pracę ma być wypłacone do rąk drugiego współmałżonka.

§ 11. Opłaty wynoszą za prowadzenie spraw z zakresu własności, innych praw rzeczowych i prawa o księgach wieczystych:

- 1) o stwierdzenie zasiedzenia własności nieruchomości – 50% opłaty obliczonej na podstawie § 8;
- 2) o rozgraniczenie – 360 zł;
- 3) dotyczących służebności – 240 zł;
- 4) o naruszenie posiadania – 160 zł;
- 5) o wpis w księdze wieczystej lub złożenie dokumentu do zbioru dokumentów – 120 zł;
- 6) o zniesienie współwłasności – opłatę obliczoną na podstawie § 8 od wartości udziału współwłaściciela zastępowanego przez adwokata, a w przypadku zgodnego wniosku uczestników – 50% tej opłaty;
- 7) związanych z korzystaniem z rzeczy wspólnej lub z zarządaniem rzeczą wspólną – 240 zł;
- 8) o usunięcie niezgodności między treścią wpisu w księdze wieczystej a rzeczywistym stanem prawnym – 50% opłaty obliczonej na podstawie § 8 od wartości prawa dotkniętego niezgodnością.

§ 12. Opłaty wynoszą za prowadzenie spraw z zakresu prawa spadkowego o:

- 1) zabezpieczenie spadku, dokonanie spisu inwentarza, odrzucenie spadku, ogłoszenie testamentu i nakazanie jego złożenia, zarządu spadku nieobjętego i wyjawienie przedmiotów spadkowych – 60 zł;
- 2) stwierdzenie nabycia spadku – 60 zł, a jeżeli przedmiotem postępowania jest również ważność testamentu – 360 zł;
- 3) dział spadku – opłatę obliczoną na podstawie § 8 od wartości udziału spadkowego uczestnika zastępowanego przez adwokata, a w przypadku działu spadku na zgodny wniosek uczestników postępowania – 50% tej opłaty.

§ 13. Opłaty wynoszą za prowadzenie spraw o:

- 1) opróżnienie lokalu mieszkalnego – 120 zł;
- 2) wydanie nieruchomości rolnej – 360 zł;
- 3) wydanie innej nieruchomości i opróżnienie lokalu użytkowego – opłatę obliczoną na podstawie § 8 od wartości sześciomiesięcznego czynszu.

§ 14. 1. Opłaty wynoszą w sprawach:

- 1) o uchylenie uchwały organu spółdzielni – 180 zł;
- 2) o ochronę dóbr osobistych i ochronę praw autorskich – 360 zł;
- 3) z zakresu postępowania nieprocesowego w sprawie niewymienionej odrębnie – 120 zł;
- 4) o uchylenie wyroku sądu polubownego – 1200 zł;
- 5) z zakresu postępowania restrukturyzacyjnego lub upadłościowego – 1800 zł;
- 6) o uznanie orzeczenia sądu zagranicznego – 240 zł;
- 7) egzekucyjnych przy egzekucji z nieruchomości – 50% opłaty obliczonej na podstawie § 8, a przy egzekucji innego rodzaju – 25% tej opłaty;
- 8) ze skargi na czynności komornika – 80 zł;
- 9) o wyjawienie majątku – 60 zł;

- 10) rejestracji spółki – 1200 zł, a w przypadku rejestracji spółki, której umowa została zawarta przy wykorzystaniu wzorca umowy udostępnionego w systemie teleinformatycznym – 600 zł;
- 11) rejestracji spółdzielni – 1200 zł;
- 12) innych rejestracji – 600 zł;
- 13) zmiany w rejestrze – 360 zł, a w przypadku zmiany w rejestrze przy wykorzystaniu wzorca uchwały udostępnionego w systemie teleinformatycznym – 180 zł;
- 14) o zaopatrzenie tytułu egzekucyjnego w klauzulę wykonalności – 60 zł;
- 15) o zwolnienie spod zajęcia rzeczy i praw zabezpieczonych w postępowaniu karnym u osoby podejrzanej o popełnienie przestępstwa przeciwko mieniu – 60 zł;
- 16) o zwrot korzyści uzyskanych kosztem Skarbu Państwa – 60 zł;
- 17) o ustalenie autorstwa projektu wynalazczego – 480 zł;
- 18) o ustalenie prawa do patentu, prawa ochronnego lub prawa z rejestracji – 600 zł;
- 19) o naruszenie patentu, prawa ochronnego lub prawa z rejestracji – 840 zł;
- 20) o stwierdzenie prawa korzystania z wynalazku, wzoru użytkowego lub wzoru przemysłowego albo prawa używania znaku towarowego lub oznaczenia geograficznego bądź utraty prawa używania oznaczenia geograficznego – 720 zł;
- 21) o przeniesienie patentu, prawa ochronnego lub prawa z rejestracji – 840 zł;
- 22) o uchylenie uchwały wspólników bądź akcjonariuszy i o stwierdzenie nieważności uchwały wspólników bądź akcjonariuszy – 540 zł;
- 23) o wyłączenie wspólnika – 540 zł;
- 24) o rozwiązanie spółki kapitałowej – 540 zł;
- 25) o przyznanie prawa pomocy w postępowaniu prowadzonym w innym państwie członkowskim Unii Europejskiej – 150 zł;
- 26) o odszkodowanie lub o zadośćuczynienie związane z warunkami wykonywania kary pozbawienia wolności lub tymczasowego aresztowania – 120 zł;
- 27) o ubezwłasnowolnienie – 240 zł;
- 28) o uznanie za zmarłego lub stwierdzenie zgonu oraz rozstrzygnięcie co do aktów stanu cywilnego – 180 zł.

2. Opłaty, o których mowa w ust. 1 pkt 1, 2 i 19, nie obejmują opłat od roszczeń majątkowych dochodzonych łącznie.

§ 15. 1. Opłaty wynoszą w sprawach z zakresu prawa pracy o:

- 1) nawiązanie umowy o pracę, uznanie wypowiedzenia umowy o pracę za bezskuteczne, przywrócenie do pracy lub ustalenie sposobu ustania stosunku pracy – 90 zł;
- 2) wynagrodzenie za pracę lub odszkodowanie inne niż wymienione w pkt 4 – 75% opłaty obliczonej na podstawie § 8 od wartości wynagrodzenia lub odszkodowania będącego przedmiotem sprawy;
- 3) inne roszczenia niemajątkowe – 60 zł;
- 4) ustalenie wypadku przy pracy, jeżeli nie jest połączone z dochodzeniem odszkodowania lub renty – 120 zł;
- 5) świadczenie odszkodowawcze należne z tytułu wypadku przy pracy lub choroby zawodowej – 50% opłaty obliczonej na podstawie § 8 od wartości odszkodowania będącego przedmiotem sprawy.

2. Opłaty wynoszą 90 zł w sprawach o świadczenia pieniężne z ubezpieczenia społecznego i zaopatrzenia emerytalnego.

§ 16. 1. Opłaty wynoszą za prowadzenie sprawy w postępowaniu apelacyjnym:

- 1) przed sądem okręgowym – 50% opłaty, a jeżeli w pierwszej instancji sprawy nie prowadził ten sam adwokat – 75% opłaty, w obu przypadkach nie mniej niż 60 zł;
- 2) przed sądem apelacyjnym – 75% opłaty, a jeżeli w pierwszej instancji sprawy nie prowadził ten sam adwokat – 100% opłaty, w obu przypadkach nie mniej niż 120 zł.

2. Opłaty wynoszą za prowadzenie spraw w postępowaniu zażaleniowym:

- 1) przed sądem okręgowym – 25% opłaty, a jeżeli w pierwszej instancji sprawy nie prowadził ten sam adwokat – 50% opłaty, w obu przypadkach nie mniej niż 60 zł;
- 2) przed sądem apelacyjnym lub przed Sądem Najwyższym – 50% opłaty, a jeżeli w poprzedniej instancji sprawy nie prowadził ten sam adwokat – 75% opłaty, w obu przypadkach nie mniej niż 120 zł.

3. Do ustalenia opłat za prowadzenie spraw z zakresu prawa pracy przed sądem apelacyjnym stosuje się przepisy § 15.

4. Opłaty wynoszą w postępowaniu kasacyjnym:

- 1) za sporządzenie i wniesienie skargi kasacyjnej oraz udział w rozprawie przed Sądem Najwyższym – 75% opłaty, a jeżeli w drugiej instancji sprawy nie prowadził ten sam adwokat – 100% opłaty, w obu przypadkach nie mniej niż 120 zł;
- 2) za sporządzenie i wniesienie skargi kasacyjnej oraz za sporządzenie opinii o braku podstaw do wniesienia skargi kasacyjnej – 50% opłaty, a jeżeli w drugiej instancji sprawy nie prowadził ten sam adwokat – 75% opłaty, w obu przypadkach nie mniej niż 120 zł;
- 3) za udział w rozprawie przed Sądem Najwyższym – 50% opłaty, a jeżeli w drugiej instancji sprawy nie prowadził ten sam adwokat, nie sporządzał i nie wniósł skargi kasacyjnej – 75% opłaty, w obu przypadkach nie mniej niż 120 zł.

5. Opłaty w postępowaniu w sprawie stwierdzenia niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia wynoszą:

- 1) za sporządzenie i wniesienie skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia oraz udział w rozprawie przed Sądem Najwyższym – 75% opłaty, a jeżeli ten sam adwokat nie prowadził sprawy przed sądem, od którego prawomocnego orzeczenia wniesiono skargę o stwierdzenie niezgodności z prawem – 100% opłaty, w obu przypadkach nie mniej niż 120 zł;
- 2) za sporządzenie i wniesienie skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia oraz za sporządzenie opinii o braku podstaw do wniesienia skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia – 50% opłaty, a jeżeli ten sam adwokat nie prowadził sprawy przed sądem, od którego prawomocnego orzeczenia wniesiono skargę o stwierdzenie niezgodności z prawem – 75% opłaty, w obu przypadkach nie mniej niż 120 zł;
- 3) za udział w rozprawie przed Sądem Najwyższym – 50% opłaty, a jeżeli ten sam adwokat nie prowadził sprawy przed sądem, od którego prawomocnego orzeczenia wniesiono skargę o stwierdzenie niezgodności z prawem, nie sporządzał i nie wniósł skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia – 75% opłaty, w obu przypadkach nie mniej niż 120 zł.

6. Opłaty wynoszą w postępowaniu przed Trybunałem Konstytucyjnym:

- 1) za sporządzenie i wniesienie skargi konstytucyjnej oraz za stawiennictwo na rozprawie – 480 zł;
- 2) za sporządzenie i wniesienie skargi konstytucyjnej oraz za sporządzenie opinii o braku podstaw do wniesienia tej skargi – 240 zł.

Rozdział 3

Opłaty w sprawach karnych i w sprawach o wykroczenia

§ 17. 1. Opłaty wynoszą w sprawie objętej:

- 1) dochodzeniem – 180 zł;
- 2) śledztwem – 300 zł;
- 3) czynnościami wyjaśniającymi w postępowaniu w sprawach o wykroczenia – 90 zł.

2. Opłaty za obronę wynoszą:

- 1) przed sądem rejonowym w postępowaniu szczególnym – 360 zł;
- 2) przed sądem rejonowym w postępowaniu w sprawach o wykroczenia – 180 zł;
- 3) przed sądem rejonowym w postępowaniu zwyczajnym lub przed wojskowym sądem garnizonowym – 420 zł;
- 4) przed sądem okręgowym jako drugą instancją lub przed wojskowym sądem okręgowym jako drugą instancją – 420 zł;
- 5) przed sądem okręgowym jako pierwszą instancją lub przed wojskowym sądem okręgowym jako pierwszą instancją oraz przed sądem apelacyjnym – 600 zł;
- 6) przed Sądem Najwyższym – 600 zł.

3. Opłaty wynoszą za sporządzenie i wniesienie kasacji w sprawie, w której w pierwszej instancji orzeczenie wydał:

- 1) sąd rejonowy lub wojskowy sąd garnizonowy – 360 zł;
- 2) sąd okręgowy lub wojskowy sąd okręgowy – 600 zł.

4. Opłaty wynoszą:

- 1) za czynności w sprawie o wznowienie postępowania oraz w sprawie o podjęcie postępowania warunkowo umorzonego – 360 zł;
- 2) za sporządzenie opinii o braku podstaw wniosku o wznowienie postępowania, za sporządzenie opinii o braku podstaw do wniesienia kasacji oraz braku podstaw do stwierdzenia nieważności orzeczenia w postępowaniu karnym – 360 zł;
- 3) za sporządzenie środka odwoławczego w przypadku, gdy sporządzający nie występuje przed sądem – 360 zł.

5. Opłaty wynoszą za obronę w sprawach o wydanie wyroku łącznego – 120 zł.

6. Opłaty wynoszą za prowadzenie spraw o odszkodowanie za niesłuszne skazanie lub ukaranie, aresztowanie lub zatrzymanie, w tym spraw wynikających z przepisów o uznanie za nieważne orzeczeń wydanych wobec osób represjonowanych za działalność na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego – 120 zł.

7. Przepisy ust. 1–5 stosuje się odpowiednio do opłat za czynności w postępowaniu karnym i odpowiednio w postępowaniu w sprawach o wykroczenia pełnomocnika powoda cywilnego, pełnomocnika pokrzywdzonego, pełnomocnika oskarżyciela posiłkowego lub oskarżyciela prywatnego.

§ 18. 1. Opłaty wynoszą za dokonanie określonej czynności procesowej w toku postępowania sądowego – 25% opłaty przewidzianej za obronę w sprawie, w której ta czynność ma być dokonana.

2. Opłaty wynoszą za udział w posiedzeniu sądu dotyczącym przedłużenia stosowania tymczasowego aresztowania oraz rozpoznania zażalenia na zastosowanie lub przedłużenie tego środka zapobiegawczego – 50% opłaty.

3. Przepis ust. 1 stosuje się odpowiednio do opłat za dokonanie określonej czynności procesowej w toku postępowania sądowego przez pełnomocnika powoda cywilnego, pełnomocnika oskarżyciela posiłkowego lub oskarżyciela prywatnego.

4. W przypadkach określonych w ust. 1–3 suma opłat za obronę lub reprezentowanie jednej osoby przez tego samego adwokata nie może przekroczyć 100% opłaty, o której mowa w § 17.

§ 19. Opłaty wynoszą za obronę przed sądem w postępowaniu wykonawczym:

- 1) w sprawie o odroczenie lub przerwę w wykonywaniu kary – 180 zł;
- 2) w sprawie o wykonanie warunkowo zawieszonej kary – 180 zł;
- 3) w sprawie o warunkowe przedterminowe zwolnienie lub odwołanie takiego zwolnienia – 120 zł;
- 4) za czynności związane z wykonywaniem kary ograniczenia wolności oraz wykonywaniem środków zabezpieczających – 120 zł;
- 5) za prowadzenie sprawy o zatarcie skazania lub ukarania – 120 zł;
- 6) za prowadzenie sprawy o ułaskawienie – 240 zł;
- 7) za pozostałe czynności w postępowaniu wykonawczym – 240 zł.

§ 20. W sprawach, w których rozprawa trwa dłużej niż jeden dzień, opłata ulega podwyższeniu za każdy następny dzień o 20%.

Rozdział 4

Opląty w innych sprawach

§ 21. 1. Opłaty wynoszą w postępowaniu przed sądami administracyjnymi:

- 1) w pierwszej instancji:
 - a) w sprawie, której przedmiotem zaskarżenia jest należność pieniężna – opłatę obliczoną na podstawie § 8,
 - b) za sporządzenie skargi i udział w rozprawie w sprawie skargi na decyzję lub postanowienie Urzędu Patentowego – 600 zł,
 - c) w innej sprawie – 240 zł;

- 2) w drugiej instancji:
- a) za sporządzenie i wniesienie skargi kasacyjnej oraz udział w rozprawie przed Naczelnym Sądem Administracyjnym – 75% opłaty określonej w pkt 1, a jeżeli w drugiej instancji sprawy nie prowadził ten sam adwokat – 100% tej opłaty, w obu przypadkach nie mniej niż 120 zł,
 - b) za sporządzenie i wniesienie skargi kasacyjnej albo za sporządzenie opinii o braku podstaw do wniesienia skargi kasacyjnej – 50% opłaty określonej w pkt 1, a jeżeli w drugiej instancji sprawy nie prowadził ten sam adwokat – 75% tej opłaty, w obu przypadkach nie mniej niż 120 zł,
 - c) za udział w rozprawie przed Naczelnym Sądem Administracyjnym – 50% opłaty określonej w pkt 1, a jeżeli w drugiej instancji sprawy nie prowadził ten sam adwokat, nie sporządził i nie wniósł kasacji – 75% tej opłaty, w obu przypadkach nie mniej niż 120 zł,
 - d) w postępowaniu zażaleniowym – 120 zł.

2. Opłaty wynoszą w postępowaniu przed Sądem Okręgowym w Warszawie – sądem ochrony konkurencji i konsumentów w sprawach:

- 1) z zakresu ochrony konkurencji – 360 zł;
- 2) o uznanie postanowień wzorca umowy za niedozwolone – 60 zł;
- 3) z zakresu regulacji energetyki, telekomunikacji lub transportu kolejowego – 360 zł.

3. Za prowadzenie sprawy w postępowaniu ze skargi na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym oraz do przeprowadzenia i zakończenia bez nieuzasadnionej zwłoki sprawy egzekucyjnej lub innej sprawy dotyczącej wykonania orzeczenia sądowego opłata wynosi 120 zł.

Rozdział 5

Przepisy przejściowe i przepis końcowy

§ 22. Do spraw wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie rozporządzenia stosuje się przepisy dotychczasowe do czasu zakończenia postępowania w danej instancji.

§ 23. Traci moc rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu (Dz. U. poz. 1801).

§ 24. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

Minister Sprawiedliwości: *Z. Ziobro*